

Grot fortsätter öka i Västernorrland

Uttaget av grot har ökat kraftigt i Mellannorrland, och 2004 var det över 300 GWh. Uttaget gjordes på 3 600 hektar. Eftersom den totala slutavverkningsarealen i regionen är i storleksordningen 40 000 hektar årligen, finns det utrymme för större uttag.

Mot denna bakgrund driver Energidalen i Sollefteå Mål 1 projektet "Samverkan kring outnyttjade skogsresurser".

I projektet studeras regionens bränslebehov, logistik och terrängtransporter. Arbetet görs med utgångspunkt i de regionala förutsättningarna som till exempel transportavstånd, vägförhållanden, markägarstruktur och ofta relativt låga grotmängder per hektar. En bärande idé i projektet är att skapa samverkan mellan de olika branschaktörerna. Målsättningen är en ytterligare ökning av grotuttaget.

Ökat bränslebehov

Som första steg har behovet av bränsle inventerats. Inventeringen har inte bara avsett värmesektorn, utan även behovet vid produktion av pellets, bricketter, spånskivor samt processånga. Totalt beräknas behovet av fastbränsle i Mellannorrland inklusive Umeå öka med cirka 20 procent eller 1 400 GWh under den kommande femårsperioden. Störst är ökningen

i Örnsköldsvik, som väntas öka från 970 till 1 470 GWh, Umeå väntas öka från 416 till 766 GWh och Östersund från 1 117 till 1 427 GWh.

Att behovet ökar beror på ett flertal faktorer, bland annat planerade produktionsökningar av biobränslebaserad el och utfasning av olja och värmepumpar i fjärrvärmeproduktionen.

Dessutom finns det ett intresse från värmeproducenternas sida att minska på torvanvändningen, eftersom handeln med utsläppsrätter gjort det dyrare att elda torv.

Dagens behov, liksom de planerade utbyggnaderna, är till stor del koncentrerat till kusten och Östersundsområdet.

Om det ökade bränslebehovet ska försörjas med grot kommer dels "sämre" grotobjekt än dagens att behöva tas i anspråk, och dels kommer längre transportavstånd att bli aktuella.

Hitta optimal logistik

Längre transportavstånd innebär en hård press på hela tillför-

selledjan för att hålla nere kostnaderna. En stor del av projektet ägnas åt att studera olika tillförselsystem. Utgångspunkterna är att transportekonomin är bättre för krossat material än för lösgrot, samt att krossning eller flisning blir mindre kostsamt om det sker i stor skala med hög kapacitet. Upparbetning i stor skala innebär dock att material måste hämtas in från ett stort område, vilket ger långa lösgrottransporter. Målsättningen med Energidalens arbete är att hitta den optimala kombinationen av sönderdelningsvolym och transporter för respektive avstånd till slutanvändare.

Terrängtransporter

En annan huvuddel av projektet är skotningsstudier, där data från vågförsedda skotare bearbetas. Detta ger resultat i form av produktivitet samt hur stora mängder per hektar som tas ut. Jämförelse med data från avverkningen ger sedan information om hur produktivitet och mängder per hektar påverkas av den avverkade skogens karakte-

ristik, såsom terräng, trädslagsblandning, volym per hektar och skötselhistorik.

Seminarier

Vid de regelbundna seminarier dagar som arrangeras inom projektet bjuds externa föreläsare in, samtidigt som det egna arbetet presenteras. Det senaste arrangemanget hölls i Örnsköldsvik den 9-10 november och lockade ett 80-tal deltagare. Här presenterades bland annat ny transport- och krossningsteknik, mätsystem, erfarenheter från Finland och transportfrågor. Vid seminariedagarna blir det också tillfälle för de olika branschaktörerna att träffas under lättsamma former, diskutera och kanske lösa en del problem tillsammans.

Magnus Näslund, Energidalen

Projektet startade i början av 2004 och pågår till och med 2006. Mer information finns på Energidalens hemsida: www.energidalen.se